

8 Mart 2014 Ehliyet Sınavı Soruları (MEB)

53 soru · Cevap anahtarı ve açıklamalı çözümler

Bu dosyadaki sorular, MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yayımladığı 8 Mart 2014 tarihli Motorlu Taşıt Sürücü Adayları Sınavı (MTSAS) soru kitapçıklarına dayanır. Her sorunun yalnızca bir doğru cevabı vardır. Soruların ardından cevap anahtarı ve açıklamalı çözümler yer alır. Bugünkü e-Sınav 50 soru ve 45 dakikadır; geçme puanı 70'tir. Çevrimiçi hâli: <https://ustaehliyet.com/cikmis-ehliyet-sorulari/2014-03-08>

Trafik ve Çevre Bilgisi

1. Kavşaktaki ışıklı trafik işaret cihazında kırmızı ışık aralıklarla yanıp sönüyorsa sürücü ne yapmalıdır?
A) Yeşil ışık yanana kadar beklemelidir
B) Hızını azaltıp durmadan geçmelidir
C) Kornaya basarak kavşağa girmelidir
D) Durmalı, yolun açık olduğunu gördükten sonra geçmelidir
2. Karayolları Trafik Kanunu'na göre bir aracı izleyen sürücü, takip mesafesini belirlerken neyi göz önünde bulundurmalıdır?
A) Yalnızca arkadan gelen aracın hızını
B) Yalnızca yolun hız sınırını
C) Aracın yükünü ve teknik özelliğini; görüş, yol, hava ve trafik durumunu
D) Yalnızca öndeki aracın büyüklüğünü
3. Öndeki bir aracı geçmekle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
A) Geçme bittikten sonra işaret vermeden şeride dönülebilir
B) Geçmek için banket kullanılabilir
C) Başka bir aracı geçmekte olan araç geçilebilir
D) Geçme, geçilecek aracın solundaki şeritten yapılır
4. Kavşakta sağa dönecek bir sürücünün aşağıdakilerden hangisini yapması zorunludur?
A) Dar bir kavisle dönmek
B) Dönüşe girerken hızını artırmak
C) Dönülen yolun karşı yön şeridine girmek
D) Sol şeritten geniş bir kavisle dönmek
5. Ambulans olmayan ve üzerinde ayırt edici işaret bulunmayan özel bir otomobille acil hasta taşıyan sürücü, geçiş üstünlüğü hakkını nasıl kullanır?
A) Hiçbir şekilde geçiş üstünlüğü kullanamaz
B) Aracına seyyar tepe lambası taktırarak kullanabilir
C) Yalnızca polis eskortu eşliğinde kullanabilir
D) Ses cihazlarını ve ışıklı işaretlerini kullanarak, gerektiğinde el ve kol işaretiyle uyararak

6. Karayolunda arızalanan bir araç, diğer sürücüler tarafından 150 metre mesafeden açıkça görülemiyorsa ne yapılmalıdır?
- A) Uzağı gösteren farlar yakılmalıdır
 - B) Aracın kapıları açık bırakılmalıdır
 - C) Vites boşa alınıp yardım beklenmelidir
 - D) Aracın ön ve arkasına birer kırmızı yansıtıcı veya kırmızı ışıklı cihaz konulmalıdır
7. Araçların yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenle seyredebilmesi için belirlenen uzunluk, genişlik ve yükseklik ölçülerine ne ad verilir?
- A) Dingil ağırlığı
 - B) Azami yüklü ağırlık
 - C) Taşıma sınırı
 - D) Gabari
8. Ölümlü veya yaralanmalı bir trafik kazasına karışan sürücünün yükümlülüklerinden biri aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Kaza tespit tutanağı düzenleyip olay yerinden ayrılmak
 - B) Kaza yerinde ilk yardım önlemlerini almak
 - C) Yolu trafiğe açmak için araçların yerini değiştirmek
 - D) Araçları hemen yol kenarına çekerek izleri ortadan kaldırmak
9. Park için ayrılmış bir yerde kurallara uygun park edilmiş bir araca çarpan sürücü, Karayolları Trafik Yönetmeliği'ne göre hangi kusuru işlemiş sayılır?
- A) Kusursuz sayılır
 - B) Kusur iki sürücü arasında paylaşılır
 - C) Asli kusur
 - D) Tali kusur
10. Aşağıdakilerden hangisi araçların çevreye verdiği zararı azaltır?
- A) Motoru gereksiz yere uzun süre rölantide çalıştırmak
 - B) Lastik basıncını önerilenin altında tutmak
 - C) Aracın periyodik bakımlarını zamanında yaptırmak
 - D) Egzozu delik araçla trafiğe çıkmak
11. Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hâl ve hareketlerine ne ad verilir?
- A) Trafik
 - B) Seyahat
 - C) Taşımacılık
 - D) Ulaşım
12. Işıklı trafik işaret cihazında yeşil ışıktan sonra yanan sarı ışık neyi bildirir?
- A) O yerin yavaş ve dikkatli geçilmesini
 - B) Durup yolu kontrol ettikten sonra geçilmesini
 - C) Yolum trafiğe açılmak üzere olduğunu
 - D) Yolum trafiğe kapanmak üzere olduğunu

- 13.** Taşıt yolu üzerindeki devamlı (kesintisiz) yol çizgisi sürücülere neyi bildirir?
- A)** Bu çizgi boyunca hiçbir sebeple durulamayacağını
 - B)** Sağ şeritten gidilemeyeceğini
 - C)** Karşı şeride serbestçe geçilebileceğini
 - D)** Bu çizgi boyunca soldaki şeride geçilemeyeceğini, dolayısıyla öndeki aracın geçilemeyeceğini
- 14.** Aksine bir durum yoksa saatte 60 km hızla giden bir sürücü, önündeki araçla arasında en az kaç metre takip mesafesi bırakmalıdır?
- A)** 20
 - B)** 10
 - C)** 30
 - D)** 60
- 15.** Dönel kavşakta orta ada etrafında dönen bir sürücünün aşağıdakilerden hangisini yapması yasaktır?
- A)** Dönüş sırasında yayaların geçiş hakkına uymak
 - B)** Sağa ve sola dönüş kurallarına uymak
 - C)** Geriye dönecekse orta adaya bitişik şeritten dönüşe geçmek
 - D)** Gereksiz yere şerit değiştirmek
- 16.** Arkasındaki aracın geçme uyarısını alan bir sürücünün aşağıdakilerden hangisini yapması yanlıştır?
- A)** Hızını artırmamak
 - B)** İki yönlü yolda taşıt yolunun sağ kenarına yakın gitmek
 - C)** Önünde araç varsa takip mesafesini korumak
 - D)** Önündeki aracı hemen geçmeye başlamak
- 17.** Gece seyir hâlinde öndeki aracı yakından takip eden bir sürücü hangi ışıkları kullanmalıdır?
- A)** Uzağı gösteren ışıkları (uzun farları)
 - B)** Yalnızca park ışıklarını
 - C)** Yakını gösteren ışıkları (kısa farları)
 - D)** Yalnızca sis ışıklarını
- 18.** Yerleşim yeri dışında, yeterince aydınlatılmamış bir tünele giren sürücü hangi ışıkları yakmak zorundadır?
- A)** Yalnızca park ışıklarını
 - B)** Hiçbir ışık yakmasına gerek yoktur
 - C)** Uzağı gösteren ışıkları (uzun farları)
 - D)** Yalnızca araç içi aydınlatmayı
- 19.** Okul servis aracının arkasındaki "DUR" yazılı ışıklı işaretin yanması neyi bildirir?
- A)** Öğrencilerin araçtan indirildiğini veya araca bindirildiğini
 - B)** Aracın arıza yaptığını
 - C)** Aracın okula yaklaştığını
 - D)** Aracın geri manevra yaptığını

20. Okul servis araçlarında diğer taşıtlardan farklı olarak bulunması zorunlu olan donanım hangisidir?

- A) Park lambası ve yedek lastik
- B) Kasko poliçesi ve bagaj taşıyıcı
- C) "OKUL TAŞITI" yazılı reflektif kuşak ve "DUR" ışıklı işareti
- D) Sis ışıkları ve tavan lambası

21. Araç kornasının kullanımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kurala aykırıdır?

- A) Kornanın uyarı amacı dışında, gereksiz yere çalınması
- B) Geçme sırasında geçilecek aracın sürücüsünü kısa bir kornayla uyarmak
- C) Yakın ilerisi görülmeyen bir dönemece yaklaşırken gelişini kornayla haber vermek
- D) Tehlike anında yolu kullananları uyarmak

İlk Yardım

22. Kalpten çıkan kanı vücut dokularına taşıyan damarlara ne ad verilir?

- A) Toplardamar
- B) Lenf damarı
- C) Atardamar
- D) Kılcal damar

23. Bilinci kapalı ve sırtüstü yatan bir yaralıda hava yolunun tıkanmasına en sık ne yol açar?

- A) Kolların gövdeye yakın durması
- B) Dilin geriye kayarak hava yolunu kapatması
- C) Göz kapaklarının kapanması
- D) Nabzın yavaşlaması

24. Boyun yaralanması şüphesi olmayan bir kazazedeye suni solunum yapılacaksa hava yolunu açmak için hangi pozisyon verilir?

- A) Yüzüstü yatırılması
- B) Başın altına yastık konup başın öne eğilmesi
- C) Sırtüstü yatırılıp başın geriye, çenenin yukarı kaldırılması
- D) Çenenin göğse değecek şekilde aşağı bastırılması

25. Göğsüne darbe alan bir yaralı öksürdüğünde ağzından pembe ve köpüklü kan geliyorsa hangi organın yaralandığı düşünülür?

- A) Mide
- B) Akciğer
- C) Karaciğer
- D) Böbrek

- 26.** Olay yerinde ilk yardımcının yaralının omzuna hafifçe dokunup yüksek sesle "İyi misiniz?" diye sorması hangi değerlendirmenin parçasıdır?
- A)** Solunum kontrolü
 - B)** Bilinç kontrolü
 - C)** Nabız kontrolü
 - D)** Kanama kontrolü
- 27.** Yanık ilk yardımında aşağıdakilerden hangisi yapılmamalıdır?
- A)** Yanık bölgenin uzun süre soğuk ve tazyiksiz suyla soğutulması
 - B)** Yanığın temiz ve nemli bir örtüyle gevşekçe kapatılması
 - C)** Yanık bölgedeki yüzük, saat gibi takıların çıkarılması
 - D)** Yanık üzerindeki su dolu kabarcıkların patlatılması
- 28.** Kapalı garajda çalışan bir aracın egzoz gazından etkilenmiş, baş ağrısı ve baş dönmesi olan kişiye ilk olarak ne yapılır?
- A)** Temiz havaya çıkarılır
 - B)** Süt veya ayran içirilir
 - C)** Dinlenmesi için aynı ortamda uyutulur
 - D)** Kusturulmaya çalışılır
- 29.** Karayolları Trafik Kanunu'na göre aşağıdaki olaylardan hangisi trafik kazası sayılır?
- A)** Virajı alamayan bir otomobilin yoldan çıkıp devrilmesi
 - B)** Heyelan nedeniyle karayolunun trafiğe kapanması
 - C)** Yol kenarında park hâlindeki bir aracın kendiliğinden yanması
 - D)** Park etmiş bir otomobilin üzerine inşaattan tuğla düşmesi
- 30.** Kaburga kemiği kırığı olan, bilinci açık bir yaralı hastaneye hangi pozisyonda taşınmalıdır?
- A)** Yüzüstü yatırılarak
 - B)** Oturur veya yarı oturur pozisyonda
 - C)** Sırtüstü düz yatırılarak
 - D)** Başı aşağıda, ayakları yukarıda

Motor ve Araç Tekniği

- 31.** Debriyaj, vites kutusu, kardan mili ve diferansiyel gibi parçaların ortak görevi nedir?
- A)** Motoru soğutmak
 - B)** Aküyü şarj etmek
 - C)** Motorun ürettiği gücü tekerleklerle iletmek
 - D)** Aracı durdurmak
- 32.** Seyir hâlindeyken kontak anahtarı kontakta çıkarılırsa aşağıdakilerden hangisi olabilir?
- A)** Farlar daha güçlü yanar
 - B)** Direksiyon kilitlenebilir
 - C)** Yakıt tüketimi artar
 - D)** Akü kısa sürede tam şarj olur

33. Araçta elektrik kablolarındaki kısa devre nedeniyle duman veya yangın başladığında elektrik devresini kesmek için ne yapılır?

- A)** Akünün kutup başındaki kablo bağlantısı sökülür
- B)** Radyatöre su dökülür
- C)** Farlar ve klima açılır
- D)** Motor yüksek devirde çalıştırılır

34. Tozlu toprak yollarda sık kullanılan bir araçta aşağıdakilerden hangisinin bakımının daha sık yapılması gerekir?

- A)** Dikiz aynasının
- B)** Silecek motorunun
- C)** Hava filtresinin
- D)** Hız göstergesinin

35. Motorlarda yağlama sisteminin temel görevi nedir?

- A)** Egzoz gazını temizlemek
- B)** Hareketli parçalar arasındaki sürtünmeyi azaltarak aşınmayı önlemek
- C)** Aküyü şarj etmek
- D)** Yakıt-hava karışımını ateşlemek

36. Motor soğutma suyuna katılan antifriz hangi dönemde kullanılmalıdır?

- A)** Yalnızca yaz aylarında
- B)** Soğutma suyu donduktan sonra
- C)** Yalnızca kış aylarında
- D)** Yılın her mevsiminde

37. Balansı bozuk tekerlekle uzun süre yol almanın sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Motorun hararet yapması
- B)** Direksiyonda titreme ile tekerlek yatakları ve süspansiyon parçalarının erken aşınması
- C)** Motor yağına su karışması
- D)** Akünün boşalması

38. Park edilen aracın kendiliğinden hareket etmesini önlemek için kullanılan fren hangisidir?

- A)** Motor freni
- B)** Egzoz freni
- C)** Kompresyon freni
- D)** El (park) freni

39. Yoldaki çukur ve tümseklerden gelen sarsıntıları sönümleyerek sürüş konforunu ve yol tutuşunu artıran sistem hangisidir?

- A)** Süspansiyon sistemi
- B)** Soğutma sistemi
- C)** Şarj sistemi
- D)** Ateşleme sistemi

- 40.** Motosiklet veya otomobilde aracın o anki hızını km/saat olarak sürücüye gösteren gösterge hangisidir?
- A)** Devir göstergesi
 - B)** Hız göstergesi
 - C)** Yakıt göstergesi
 - D)** Kilometre sayacı
- 41.** Aşağıdakilerden hangisi motorun parçalarındandır?
- A)** Yakıt deposu
 - B)** Tekerlek
 - C)** Amortisör
 - D)** Karter
- 42.** Ateşleme sisteminde yüksek gerilimi kıvılcıma dönüştürerek yakıt-hava karışımını ateşleyen parça hangisidir?
- A)** Buji
 - B)** Akü
 - C)** Enjektör
 - D)** Supap
- 43.** Akü bakımı sırasında akü elektroliti aracın metal veya boyalı bir yüzeyine sıçrarsa ilk olarak ne yapılmalıdır?
- A)** Tinerle silinmelidir
 - B)** Bölge bol su ile yıkanmalıdır
 - C)** Fren hidroliği ile yıkanmalıdır
 - D)** Üzerine sülfürik asit dökülmelidir
- 44.** Benzinli bir motorda ateşleme için yeterli kıvılcım oluşmazsa egzozdan genellikle hangi renkte duman çıkar?
- A)** Siyah
 - B)** Beyaz
 - C)** Mavi
 - D)** Kırmızı
- 45.** Motosiklette yakıt ekonomisi sağlamak için belirli kilometre aralıklarında değiştirilmesi gereken parça hangisidir?
- A)** Kilometre saati
 - B)** Yakıt göstergesi
 - C)** Sinyal ampulü
 - D)** Hava filtresi
- 46.** Motosiklette debriyaj balatasının sıyrılarak hızla aşınmasına en çok ne yol açar?
- A)** Ani ve sert kalkışlar yapılması
 - B)** Motosikletin sabit hızda yol alması
 - C)** Park hâlinde vitesde bırakılması
 - D)** Lastik basıncının düzenli kontrol edilmesi

- 47.** Dizel motorların soğuk havalarda kolay çalıştırılabilmesi için kullanılan parça hangisidir?
- A)** Kampana
 - B)** Hava filtresi
 - C)** Isıtma bujisi (kızdırma bujisi)
 - D)** Enjektör
- 48.** Motor çalıştırılırken krank milini döndürerek motora ilk hareketi veren parça hangisidir?
- A)** Marş motoru
 - B)** Regülatör
 - C)** Alternatör
 - D)** Distribütör
- 49.** Motor yağı seviyesi kontrol edilirken aracın durumu nasıl olmalıdır?
- A)** Motor yüksek devirde çalışırken
 - B)** Araç bir yana yatık hâldeyken
 - C)** Araç düz bir zeminde olmalı ve motor durdurulmuş olmalıdır
 - D)** Aracın ön tarafı yukarıda olacak şekilde eğimli bir yerde
- 50.** Elektrikli fanla soğutulan bir araçta motor hararet yapıyorsa olası nedenlerden biri hangisidir?
- A)** Ateşleme sisteminin arızalı olması
 - B)** Fan motorunun elektrik bağlantısının çıkmış olması
 - C)** Yakıt filtresinin tıkalı olması
 - D)** Şarj sisteminin arızalı olması
- 51.** Araçta elektrikli alıcıları ve elektrik tesisatını kısa devreden doğacak tehlikelere karşı koruyan parça hangisidir?
- A)** Akü
 - B)** Enjektör
 - C)** Sigorta
 - D)** Buji
- 52.** Motorun dakikadaki devir sayısını sürücüye bildiren gösterge hangisidir?
- A)** Hız göstergesi
 - B)** Kilometre sayacı
 - C)** Devir göstergesi
 - D)** Yakıt göstergesi
- 53.** Fren sıvısı seviyesi düşmüşse depo hangi sıvı ile tamamlanmalıdır?
- A)** Motor yağı
 - B)** Gres yağı
 - C)** Aracın kullanım kılavuzunda belirtilen tipte fren hidroliği (fren sıvısı)
 - D)** Dişli yağı

Cevap Anahtarı · 8 Mart 2014

1-D	2-C	3-D	4-A	5-D	6-D	7-D	8-B	9-C	10-C
11-A	12-D	13-D	14-C	15-D	16-D	17-C	18-C	19-A	20-C
21-A	22-C	23-B	24-C	25-B	26-B	27-D	28-A	29-A	30-B
31-C	32-B	33-A	34-C	35-B	36-D	37-B	38-D	39-A	40-B
41-D	42-A	43-B	44-A	45-D	46-A	47-C	48-A	49-C	50-B
51-C	52-C	53-C							

Önce kendi cevaplarınızı anahtarla karşılaştırın, sonra yalnızca yanlış yaptığınız soruların açıklamalarını okuyun. Kurallar zamanla değişebilir; güncel kurallar için MEB duyurularını esas alın.

1. soru · Doğru cevap: D) Durmalı, yolun açık olduğunu gördükten sonra geçmelidir

Trafik İşaretleri Hakkında Yönetmelik'in 9. maddesine göre fasılalı olarak yanıp sönen kırmızı ışık, DUR levhası anlamındadır ve gidilecek yolun açık olduğu görüldükten sonra yeniden hareket edilmesini bildirir. Yani sürücü önce tam olarak durur, kavşağı kontrol eder ve yol açıksa geçer. Aynı maddeye göre fasılalı olarak yanıp sönen sarı ışık ise ikaz anlamındadır ve o yerin yavaş ve dikkatli geçilmesini bildirir. Sınavda bu iki ışık sıkça birbirinin yerine sorulur.

2. soru · Doğru cevap: C) Aracın yükünü ve teknik özelliğini; görüş, yol, hava ve trafik durumunu

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 52. maddesine göre sürücüler hızlarını kullandıkları aracın yük ve teknik özelliğine, görüş, yol, hava ve trafik durumunun gerektirdiği şartlara uydurmak zorundadır. Aynı madde, diğer bir aracı izlerken bu durumları göz önünde tutarak güvenli bir mesafe bırakmayı zorunlu kılar. Güvenli takip mesafesi, öndeki araç aniden durduğunda çarpmadan durabileceğiniz mesafedir. Islak, karlı veya sisli havada, ağır yüklü araçta ve yüksek hızda bu mesafe artırılmalıdır.

3. soru · Doğru cevap: D) Geçme, geçilecek aracın solundaki şeritten yapılır

Karayolları Trafik Kanunu'nun 54. maddesine göre geçme, geçilecek aracın solundaki şeritten yapılır. Araçların sağından veya banketlerden yararlanarak geçmek yasaktır; ancak sola dönüş işareti vererek sola yanaşan bir aracın sağındaki şeritten geçilebilir. Aynı madde, geçmeye başlamadan önce arkadaki sürücülerin sizi geçmeye başlamamış olmasını, önünüzdeki sürücünün başka bir aracı geçme niyetini belirtmemiş olmasını ve geçmede kullanılacak şeridin yeterince boş olmasını şart koşar. Geçme, güvenli mesafe gidildikten sonra işaret verilip şeride girilerek tamamlanır.

4. soru · Doğru cevap: A) Dar bir kavisle dönmek

Karayolları Trafik Kanunu'nun 53. maddesine göre sağa dönüşlerde sürücüler; sağa dönüş işareti vermeye, sağ şeride veya dönüşte ayrılmış şeride girmeye, hızını azaltmaya, dar bir kavisle dönmeye ve dönülen karayolunun gidiş şeridine veya gidişine ayrılmış en sağ şeridine girmeye zorunludur. Dar kavisle dönmek, aracın dönülen yolun sağında kalmasını ve karşı yönden gelen araçların şeridine taşmamasını sağlar. Dönüş sırasında karşıya geçmekte olan yayalara da yol verilir.

5. soru · Doğru cevap: D) Ses cihazlarını ve ışıklı işaretlerini kullanarak, gerektiğinde el ve kol işaretiyle uyararak

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 141. maddesi, yaralı veya acil hasta taşıyan diğer araçları da geçiş üstünlüğüne sahip araçlar arasında sayar. Ayırım işareti bulunmayan bu araçların sürücüleri geçiş üstünlüğü hakkını, gereksiz olmamak şartıyla, kendilerine yer açılmasını sağlamak için ses cihazlarını ve ışıklı işaretlerini kullanarak, gerektiğinde el ve kol işareti yaparak diğer yol kullanıcılarını uyarmak suretiyle kullanır.

6. soru · Doğru cevap: D) Aracın ön ve arkasına birer kırmızı yansıtıcı veya kırmızı ışıklı cihaz konulmalıdır

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 135. maddesine göre karayolunda arızalanan araç, ışıkları yansa dahi diğer sürücüler tarafından 150 metre mesafeden açıkça görülemiyorsa, aracın ön ve arkasına uygun yerlere, diğer sürücülerin 150 metreden açıkça görebileceği şekilde birer kırmızı yansıtıcı veya kırmızı ışıklı cihaz konulur. Dönemeç veya tepe üstü gibi yerlerde bu yansıtıcılar aracın ön ve arkasında en az 30'ar metre mesafeye yerleştirilir. Amaç, yaklaşan sürücülerin arızalı aracı zamanında fark edip yavaşlayabilmesidir.

7. soru · Doğru cevap: D) Gabari

Karayolları Trafik Kanunu'nun 3. maddesindeki tanıma göre gabari, araçların yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenli seyirlerini temin amacıyla uzunluk, genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçülerdir. Aynı maddede taşıma sınırı ise bir aracın güvenli taşıyabileceği en çok yük ağırlığı veya yolcu sayısı olarak tanımlanır. Gabari aracın boyutlarıyla, taşıma sınırı ise taşıyabileceği yük ve yolcuyla ilgilidir. Gabari sınırını aşan yükleme, köprü ve tünellerde çarpmalara ve devrilmelere yol açabilir.

8. soru · Doğru cevap: B) Kaza yerinde ilk yardım önlemlerini almak

Karayolları Trafik Kanunu'nun 82. maddesine göre kaza yerinden geçmekte olan veya kazaya karışmış bulunan araçların sürücüleri, kaza mahallinde ilk yardım önlemlerini almaya yükümlüdür. Kanunun 81. maddesi de kazaya karışanlara; hemen durmayı, trafik güvenliği için tedbir almayı, ölü, yaralı veya maddi hasar varsa ve kaza trafiği, can ve mal güvenliğini etkilemiyorsa sorumluluğun saptanmasında yararlı olacak kanıt ve izler dahil kaza yerindeki durumu değiştirmemeyi ve kazayı yetkililere bildirip onlar gelene kadar kaza yerinden ayrılmamayı zorunlu kılar.

9. soru · Doğru cevap: C) Asli kusur

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 157. maddesi trafik kazalarında asli kusur sayılan hâlleri sayar. Bu listede park için ayrılmış yerlerde veya taşıt yolu dışında kurallara uygun olarak park edilmiş araçlara çarpma da yer alır. Asli kusur, kazanın oluşumunda esas etkili olan kusurdur. Aynı listede kırmızı ışıkta geçme, arkadan çarpma, geçme yasağı olan yerde geçme ve kavşaklarda geçiş önceliğine uymama gibi hâller de bulunur.

10. soru · Doğru cevap: C) Aracın periyodik bakımlarını zamanında yaptırmak

Bakımı düzenli yapılan bir araçta motor daha verimli çalışır; yakıt daha iyi yanar, yakıt tüketimi ve egzozdan çıkan zararlı gazlar azalır. Bu nedenle periyodik bakımların zamanında yapılması çevre kirliliğini azaltan en önemli sürücü davranışlarından biridir. Hava filtresi, yağ, bujiler ve egzoz sistemi bakımı ihmal edilen araçlarda yanma bozulur ve emisyon artar. Ayrıca araçların egzoz emisyon ölçümleri, muayenelerde kontrol edilir.

11. soru · Doğru cevap: A) Trafik

Karayolları Trafik Kanunu'nun 3. maddesine göre trafik; yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hâl ve hareketleridir. Tanım yalnızca araçları değil, yayaları ve hayvanları da kapsar. Bu nedenle trafik kuralları sadece sürücüleri değil, karayolunu kullanan herkesi ilgilendirir. Aynı maddede karayolu da "trafik için kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlar" olarak tanımlanır.

12. soru · Doğru cevap: D) Yolun trafiğe kapanmak üzere olduğunu

Trafik İşaretleri Hakkında Yönetmelik'in 9. maddesine göre sarı ışık, yeşil ışıktan sonra yandığında yolun trafiğe kapanmak üzere olduğunu, kırmızı ışıkla birlikte yandığında ise yolun trafiğe açılmak üzere olduğunu bildirir. Yeşilden sonra sarı yandığında sürücü, güvenli bir şekilde durabiliyorsa durmalıdır. Sarı ışığı hızlanarak kavşağı geçme fırsatı olarak görmek hem kurala aykırıdır hem de kavşak kazalarının önemli bir nedenidir.

13. soru · Doğru cevap: D) Bu çizgi boyunca soldaki şeride geçilemeyeceğini, dolayısıyla öndeki aracın geçilemeyeceğini

Trafik İşaretleri Hakkında Yönetmelik'in 10. maddesine göre devamlı yol çizgisi boyunca hiçbir sebeple soldaki şeride geçilemez ve çizginin üzerinden gidilemez. Bu nedenle devamlı çizgi bulunan yol kesiminde öndeki araç geçilemez. Devamlı çizgiler genellikle görüşün yetersiz olduğu tepe üstlerinde, dönemeçlerde, kavşak yaklaşımlarında ve köprülerde kullanılır. Kesik çizgi ise gerektiğinde şerit değiştirilebileceğini gösterir.

14. soru · Doğru cevap: C) 30

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 107. maddesine göre takip mesafesi, sürücünün kendi aracının kilometre cinsinden saatteki hızının en az yarısı kadar metredir. Saatte 60 km hızla giden sürücü için bu mesafe en az 30 metredir. Aynı madde, takip mesafesinin takip eden aracın 2 saniyede kat edeceği yol kadar da olabileceğini belirtir. Tehlikeli madde taşıyan araçlar ise yerleşim yeri dışında diğer araçları en az 50 metreden takip etmek zorundadır.

15. soru · Doğru cevap: D) Gereksiz yere şerit değiştirmek

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 102. maddesine göre dönel kavşaklarda sağa ve sola dönüş kurallarına aynen uyulur. Sola veya geriye dönecek sürücü orta adaya bitişik şeritten kavşağa girer ve geriye dönecekse orta adaya bitişik şeritte dönüşü geçer. Aynı madde, orta ada etrafında dönerken kavşak çıkışındaki bir yola girmek istemesi hâli dışında sürücünün şeridini muhafaza etmesini zorunlu kılar. Bu nedenle gereksiz yere şerit değiştirmek yasaktır; dönel kavşaklardaki çarpışmaların önemli bir kısmı bu hatadan kaynaklanır.

16. soru · Doğru cevap: D) Önündeki aracı hemen geçmeye başlamak

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 105. maddesine göre geçilen araç sürücüleri, duyulur veya görülür bir geçiş işareti alınca iki yönlü yollarda taşıt yolunun sağ kenarına yakın gitmek ve hızını artırmamak zorundadır. Aynı madde, geçiş yapmak isteyenlere yol vermemeyi ve geçilmekte olan bir aracın başka bir aracı geçmeye kalkışmasını yasaklar. Yani arkasından geçme uyarısı alan sürücünün bu sırada önündeki aracı geçmeye başlaması, hem kendisini geçen araçla hem de karşı yönden gelen trafikle çarpışma riski yaratır.

17. soru · Doğru cevap: C) Yakını gösteren ışıkları (kısa farları)

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 127. maddesine göre öndeki araç yakından izlenirken yakını gösteren ışıkların (kısa farların) kullanılması gerekir. Aynı madde, karşı yönden gelen sürücülerin ve diğer yol kullanıcılarının gözlerini kamaştıracak bütün hâllerde uzağı gösteren ışıkların yakılmasını yasaklar. Yakını gösteren ışıklar ayrıca karşılaşmalarda, aydınlatmanın yeterli olduğu yerlerde ve bir aracı yan yana gelinceye kadar geçerken de kullanılır.

18. soru · Doğru cevap: C) Uzağı gösteren ışıkları (uzun farları)

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 127. maddesine göre yerleşim birimleri dışındaki karayollarında geceleri seyrederken ve yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken uzağı gösteren ışıkların yakılması mecburidir. Aynı madde iki istisna getirir: sürücünün yeterli mesafeyi açıkça görebildiği ve kendi aracının da yeterli uzaklıktan görülebildiği hâllerde kısa farlar kullanılabilir; karşıdan gelen sürücülerin gözünü kamaştıracak her durumda ise uzun far yakmak yasaktır. Yani tünelde karşıdan araç gelirken kısa fara geçilir.

19. soru · Doğru cevap: A) Öğrencilerin araçtan indirildiğini veya araca bindirildiğini

Okul Servis Araçları Yönetmeliği'nin 4. maddesine göre okul servis aracının arkasında, öğrenci ve çocukların iniş ve binişleri sırasında yakılmak üzere, yandığında üzerinde siyah büyük harflerle "DUR" yazısı okunan kırmızı ışıklı bir işaret bulunur. Bu ışık fren lambalarından bağımsız çalışır. Işığın amacı, arkadan gelen sürücülerin araçtan inen veya araca binen çocuklara karşı uyarmaktır. Bu ışığı gören sürücü yavaşlamalı, durmalı ve çocukların yola fırlayabileceğini hesaba katmalıdır.

20. soru · Doğru cevap: C) "OKUL TAŞITI" yazılı reflektif kuşak ve "DUR" ışıklı işareti

Okul Servis Araçları Yönetmeliği'nin 4. maddesine göre okul servis araçlarının arkasında "OKUL TAŞITI" yazısını kapsayan, numunesine uygun renk ve ebatla reflektif bir kuşak bulunur. Aynı maddeye göre aracın arkasında öğrenci ve çocukların iniş-binişleri sırasında yakılan, yandığında "DUR" yazısı okunan kırmızı ışıklı bir işaret de bulunmak zorundadır. Bu iki donanım, okul servis aracını diğer sürücülerin uzaktan tanımasını ve çocuklar inip binerken dikkatli davranmasını sağlar.

21. soru · Doğru cevap: A) Kornanın uyarı amacı dışında, gereksiz yere çalınması

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 144. maddesi, uyarı işareti olarak kullanılan ses cihazlarının; yakın ilerisi görülmeyen kavşak, dönemeç ve tepe üstü gibi yerlere yaklaşırken gelişini haber verme, yol ve trafik durumunun icabına göre uyarma ve geçme hâlleri dışında kullanılmasını yasaklar. Aynı madde, kamunun rahat ve huzurunu bozacak şekilde gereksiz, gereğinden uzun ve ayarsız korna çalınmasını ve şehir içinde havalı klakson kullanılmasını da yasaklar.

22. soru · Doğru cevap: C) Atardamar

Dolaşım sisteminde kan, kalpten atardamarlarla çıkar ve vücudun tüm dokularına dağıtılır. Dokulara ulaşan kan, kılcal damarlarda oksijen ve besinleri bırakıp atık maddeleri alır; ardından toplardamarlarla yeniden kalbe döner. Atardamarlardaki kan, kalbin pompalamasıyla doğrudan itildiği için basıncı en yüksek damarlardır. Bu bilgi ilk yardımda önemlidir: atardamar kanaması kalp atımıyla uyumlu şekilde fışkırır ve hızlı kan kaybına yol açar.

23. soru · Doğru cevap: B) Dilin geriye kayarak hava yolunu kapatması

Bilinç kaybında vücuttaki kaslar gevşer. Sırtüstü yatan bir kişide gevşeyen dil kökü geriye kayar ve yutağı kapatarak hava yolunu tıkar. Bu, bilinçsiz yaralıların en sık nedenidir. Bu nedenle bilinci kapalı yaralıya ilk yardımda hava yolu açıklığı sağlanır: boyun yaralanması şüphesi yoksa baş geriye, çene yukarı pozisyonu verilir. Solunumu olan bilinçsiz yaralı, dilin geriye kaçmasını ve kusmuğun soluk borusuna kaçmasını önlemek için koma (derlenme) pozisyonuna yani yan yatış pozisyonuna getirilir.

24. soru · Doğru cevap: C) Sırtüstü yatırılıp başın geriye, çenenin yukarı kaldırılması

Ağızdan ağıza suni solunumun işe yaraması için verilen havanın akciğerlere ulaşması gerekir. Bunun için kazazede düz ve sert bir zeminde sırtüstü yatırılır, bir el alına konarak baş geriye itilir ve diğer elin parmaklarıyla çene ucu yukarı kaldırılır. Bu baş-çene pozisyonu dil kökünü öne çekerek hava yolunu açar. Boyun yaralanması şüphesi varsa baş geriye itilmez; bu durumda baş sabit tutularak yalnızca alt çene öne doğru itilir (çene itme yöntemi). Trafik kazalarında boyun yaralanması sık görüldüğü için bu ayırım önemlidir.

25. soru · Doğru cevap: B) Akciğer

Akciğerler hava ile dolu organlardır. Akciğer yaralandığında kan hava ile karışır; bu nedenle öksürükle gelen kan açık kırmızı veya pembe renkte ve köpüklüdür. Bu belirti, sınavda akciğer yaralanmasının tipik işareti olarak sorulur. Göğüs yaralanması olan kişide nefes darlığı ve hızlı, yüzeysel solunum da görülebilir. Bilinci yerinde olan yaralı, rahat nefes alabileceği yarı oturur pozisyonda tutulur ve hemen 112 aranır.

26. soru · Doğru cevap: B) Bilinç kontrolü

Yaralıya ulaşan ilk yardımcının ilk değerlendirmesi bilinç kontrolüdür. Bunun için yaralının omuzlarına hafifçe dokunulur ve yüksek sesle "İyi misiniz?" diye sorulur. Yaralı göz açıyor, cevap veriyor veya hareket ediyorsa bilinci açıktır. Yaralı hiçbir tepki vermiyorsa bilinci kapalı kabul edilir; hemen 112 aranır, hava yolu açılır ve solunum kontrol edilir. Boyun yaralanması olabileceği için yaralı sarsılmaz, yalnızca hafifçe dokunulur.

27. soru · Doğru cevap: D) Yanık üzerindeki su dolu kabarcıkların patlatılması

Yanıkta oluşan su dolu kabarcıklar, altındaki dokuyu mikroplara karşı koruyan doğal bir örtü görevi görür. Kabarcık patlatılırsa yara açılır ve enfeksiyon riski artar. Bu nedenle kabarcıklar kesinlikle patlatılmaz. Yanık ilk yardımında yanık bölge yaklaşık 20 dakika boyunca tazyiksiz, soğuk (buz gibi olmayan) suyla soğutulur; takılar şişlik başlamadan çıkarılır; yanığa yapışmış giysiler çekilmez. Yanık üzerine diş macunu, yoğurt, salça gibi maddeler sürülmez.

28. soru · Doğru cevap: A) Temiz havaya çıkarılır

Egzoz gazındaki karbonmonoksit renksiz ve kokusuzdur; kandaki oksijen taşınmasını engeller. Kapalı ortamda solunduğunda baş ağrısı, baş dönmesi, bulantı ve bilinç bulanıklığı yapar; ileri durumda ölüme yol açabilir. İlk yapılacak şey kişiyi gazın bulunduğu ortamdaki uzaklaştırıp temiz havaya çıkarmaktır. Bunu yaparken ilk yardımcı kendi güvenliğini de korur: önce kapı ve pencereleri açar, mümkünse motoru durdurur. Ardından 112 aranır; solunum yoksa temel yaşam desteğine başlanır.

29. soru · Doğru cevap: A) Virajı alamayan bir otomobilin yoldan çıkıp devrilmesi

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 3. maddesine göre trafik kazası; karayolu üzerinde hareket hâlinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı, ölüm, yaralanma veya zararlı sonuçlanmış olaydır. Tanımın iki temel şartı vardır: olay karayolunda gerçekleşmeli ve hareket hâlindeki en az bir araç olaya karışmış olmalıdır. Virajı alamayıp devrilen otomobil bu iki şartı da taşıdığı için trafik kazasıdır; tek araçlı kazalar da trafik kazası sayılır.

30. soru · Doğru cevap: B) Oturur veya yarı oturur pozisyonda

Kaburga kırığında yaralı her nefeste ağrı hisseder ve göğsünü genişletmekte zorlanır. Oturur veya yarı oturur pozisyon, diyaframın rahat hareket etmesini sağlayarak nefes almayı kolaylaştırır. Bu nedenle bilinci açık yaralı bu pozisyonda taşınır. İlk yardımda göğüs sıkıca sarılmaz; sıkı sargı solunumu kısıtlar. Yaralıya kırık tarafı destekleyecek şekilde kolunu göğsüne yaslaması söylenebilir. Nefes darlığı, morarma veya ağızdan köpüklü kan gelmesi akciğer hasarını düşündürür ve acil durumdur.

31. soru · Doğru cevap: C) Motorun ürettiği gücü tekerleklerle iletmek

Motorun ürettiği hareketi tekerleklerle ileten parçaların tümüne aktarma organları denir. Bunlar başlıca debriyaj, vites kutusu, kardan mili (şaft), diferansiyel ve akslardır. Debriyaj motor ile vites kutusu arasındaki bağlantıyı kurar veya keser; vites kutusu hız ve yüke göre uygun çekiş gücünü sağlar; kardan mili hareketi arka dingile taşır; diferansiyel ise virajlarda iç ve dış tekerleklerin farklı hızlarda dönmesine imkân verir.

32. soru · Doğru cevap: B) Direksiyon kilitlenebilir

Çoğu araçta kontak anahtarı çıkarıldığında, aracın çalınmasını zorlaştırmak için direksiyon kilidi devreye girer. Bu durum seyir hâlinde gerçekleşirse direksiyon kilitlenebilir ve araç kontrol edilemez hâle gelir. Ayrıca kontak kapanınca motor durur; hidrolik veya elektrikli direksiyon desteği ve fren desteği ortadan kalkar. Direksiyonu çevirmek ve fren yapmak çok daha fazla güç gerektirir. Bu nedenle araç hareket hâlindeyken kontak asla kapatılmaz ve anahtar çıkarılmaz.

33. soru · Doğru cevap: A) Akünün kutup başındaki kablo bağlantısı sökülür

Araçtaki elektrik enerjisinin kaynağı aküdür. Kısa devreden kaynaklanan bir yangında elektrik akışını kesmenin en etkili yolu, kontağı kapatıp akünün kutup başındaki kabloyu sökmektir. Uygulamada önce eksi (–) kutup kablosu sökülür; böylece sökme sırasında yeni bir kıvılcım oluşma riski azalır. Elektrik kesildikten sonra varsa araçtaki yangın söndürücü kullanılır; yangın büyüyorsa araçtan uzaklaşılır ve 112 aranır. Elektrik yangınlarına su ile müdahale edilmez.

34. soru · Doğru cevap: C) Hava filtresinin

Hava filtresi, motorun yanma için aldığı havadaki toz ve kirleri tutar. Tozlu ve nemli ortamlarda filtre çok daha hızlı tıkanır. Tıkanan filtre motora yeterli hava gitmesini engeller; bu da güç kaybına, yakıt tüketiminin artmasına ve kirli egzozu yol açar. Bu nedenle tozlu yollarda kullanılan araçlarda hava filtresi, üreticinin normal bakım aralığından daha sık kontrol edilmeli, gerekirse temizlenmeli veya değiştirilmelidir.

35. soru · Doğru cevap: B) Hareketli parçalar arasındaki sürtünmeyi azaltarak aşınmayı önlemek

Motorda piston, silindir, krank mili ve yataklar gibi parçalar çok yüksek hızda birbirine sürtünerek çalışır. Yağlama sistemi, bu parçaların arasına ince bir yağ tabakası göndererek sürtünmeyi azaltır, böylece aşınmayı önler ve parçaların ömrünü uzatır. Motor yağı ayrıca parçaların ısınıp bir miktar uzaklaştırır, metal parçaları korozyona karşı korur ve oluşan kirleri yağ filtresine taşır. Yağ eksildiğinde veya özelliğini kaybettiğinde motor aşırı ısınarak ciddi şekilde hasar görebilir.

36. soru · Doğru cevap: D) Yılın her mevsiminde

Antifriz, soğutma suyunun donma noktasını düşürür; böylece kışın suyun donup genişerek motor bloğunu ve radyatörü çatlatmasını önler. Aynı zamanda suyun kaynama noktasını yükseltir ve soğutma sisteminde korozyonu, paslanmayı ve kireçlenmeyi engeller. Bu nedenle antifriz yalnızca kışın değil, yılın her mevsiminde kullanılmalıdır. Antifriz oranı üreticinin önerisine ve bölgenin iklimine göre ayarlanır.

37. soru · Doğru cevap: B) Direksiyonda titreme ile tekerlek yatakları ve süspansiyon parçalarının erken aşınması

Balans, tekerleğin ağırlığının çevresine eşit dağılmasıdır. Balansı bozuk tekerlek döndükçe sarsıntı üretir; bu sarsıntı özellikle belirli hızlarda direksiyonda titreme olarak hissedilir. Sürekli titreşim tekerlek yataklarının, rot ve süspansiyon parçalarının erken aşınmasına ve lastiklerin düzensiz aşınmasına yol açar. Lastik değişiminden veya tamirinden sonra mutlaka balans ayarı yaptırılmalıdır.

38. soru · Doğru cevap: D) El (park) freni

El freni (park freni), duran aracı bulunduğu yerde sabitlemek için kullanılır ve genellikle arka tekerlekleri mekanik olarak kilitler. Park ederken el freni mutlaka çekilmelidir; özellikle eğimli yerlerde araç vitesine de alınmalı, tekerlekler kaldırılma doğru çevrilmelidir. Motor, egzoz ve kompresyon frenleri ise seyir hâlindeki aracı yavaşlatmaya yardımcı olan sistemlerdir; duran aracı sabit tutmazlar.

39. soru · Doğru cevap: A) Süspansiyon sistemi

Süspansiyon sistemi, aracın gövdesi ile tekerlekleri arasında yer alır. Yay ve amortisörler sayesinde yol yüzeyinden gelen sarsıntı, salınım ve ani şokları sönmeler; böylece sürüş konforu artar ve tekerlekler yola daha iyi temas eder. Amortisörleri bozuk bir araç tümseklerden sonra uzun süre salınır, virajlarda yatar ve frenlemede yol tutuşu azalır. Bu da fren mesafesini uzatır ve kaza riskini artırır.

40. soru · Doğru cevap: B) Hız göstergesi

Hız göstergesi (hız saati), aracın o anki hızını genellikle kilometre/saat (km/saat) cinsinden gösterir. Sürücü hız sınırlarına uyabilmek için bu göstergeli düzenli olarak kontrol etmelidir. Hız göstergesi çoğu zaman kilometre sayacıyla aynı kadranda bulunur; ancak ikisinin görevi farklıdır. Devir göstergesi ise motorun devrini gösterir ve vites değiştirme zamanını anlamaya yardımcı olur.

41. soru · Doğru cevap: D) Karter

Karter, motorun alt kısmında bulunan ve motor yağının toplandığı haznedir. Yağ pompası yağı buradan alarak motorun hareketli parçalarına gönderir; bu nedenle karter motorun temel parçalarındandır. Karter darbe alıp delinirse yağ akar ve motor yağsız kalarak ağır hasar görebilir. Yüksek kaldırımlara ve bozuk yollardaki taşlara karteri çarptırmamaya dikkat edilmelidir.

42. soru · Doğru cevap: A) Buji

Benzinli motorlarda ateşleme bobini akünün düşük gerilimini çok yüksek gerilime yükseltir. Buji, bu yüksek gerilimi elektrotları arasında kıvılcıma dönüştürerek silindirde sıkıştırılmış yakıt-hava karışımını ateşler. Bujiler zamanla aşınır ve kirlenir. Bozuk buji motorun teklemesine, zor çalışmasına, güç kaybına ve yakıt tüketiminin artmasına yol açar; bu nedenle üreticinin önerdiği aralıklarla değiştirilmelidir.

43. soru · Doğru cevap: B) Bölge bol su ile yıkanmalıdır

Akü elektroliti sülfürik asit içerdiği için son derece aşındırıcıdır; metal yüzeyleri paslandırır ve boyayı bozar. Elektrolit herhangi bir yüzeye temas ettiğinde ilk yapılacak şey bölgeyi bol su ile yıkayarak asidi seyreltmek ve uzaklaştırmaktır. Elektrolit cilde veya göze temas ederse de aynı şekilde bol ve temiz suyla uzun süre yıkanmalı, göze temasta mutlaka sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır. Akü bakımı yapılırken koruyucu gözlük ve eldiven kullanılmalıdır.

44. soru · Doğru cevap: A) Siyah

Ateşleme için yeterli akım ve kıvılcım oluşmadığında yakıt-hava karışımı silindirde tam olarak yanamaz. Yanmadan kalan yakıt egzoz gazıyla birlikte dışarı atılır ve egzozdan siyah duman çıkar. MEB'in cevap anahtarı da bu soruda siyah dumanı doğru kabul eder. Siyah duman, yakıtın tam yanmadığını gösteren genel bir işarettir; ateşleme arızasının yanı sıra tıkalı hava filtresi veya fazla yakıt püskürtülmesi gibi nedenlerle de oluşabilir. Bu durumda yakıt tüketimi artar ve çevre kirlenir.

45. soru · Doğru cevap: D) Hava filtresi

Hava filtresi, motora giren havadaki toz ve kirleri tutar. Zamanla tıkanan filtre motorun yeterli hava almasını engeller; karışım zenginleşir, yakıt tam yanmaz ve yakıt tüketimi artar. Bu nedenle hava filtresi üreticinin önerdiği kilometre aralıklarında temizlenmeli veya değiştirilmelidir. Tozlu yollarda kullanılan motosikletlerde bu aralık kısaltılmalıdır.

46. soru · Doğru cevap: A) Ani ve sert kalkışlar yapılması

Debriyaj, motorun gücünü vites kutusuna ileten ve gerektiğinde bu bağlantıyı kesen sistemdir. Ani ve sert kalkışlarda, debriyaj kolu bırakılırken motor yüksek devirdeyken balata kayarak sürtünür; bu sürtünme balatanın sıyrılarak hızla aşınmasına yol açar. Kalkışta debriyajı yumuşak bırakmak, gereksiz yere yarım debriyajla gitmemek ve debriyaj kolunu sürüş sırasında hafifçe tutarak beklememek balatanın ömrünü uzatır.

47. soru · Doğru cevap: C) Isıtma bujisi (kızdırma bujisi)

Dizel motorlarda yakıt, sıkıştırılarak ısınan havanın içine püskürtüldüğünde kendiliğinden tutuşur. Soğuk havada motor bloğu ve hava soğuk olduğu için bu tutuşma zorlaşır. Isıtma (kızdırma) bujileri, çalıştırmadan önce yanma odasını ısıtarak motorun kolayca çalışmasını sağlar. Bu nedenle soğukta dizel bir aracı çalıştırırken kontak açıldıktan sonra gösterge panelindeki kızdırma (spiral şeklindeki) ikaz ışığının sönmesi beklenir, ardından marş yapılır.

48. soru · Doğru cevap: A) Marş motoru

Motorun kendi kendine çalışmaya başlayabilmesi için önce dışarıdan döndürülmesi gerekir. Marş motoru, aküden aldığı elektrikle volanı ve krank milini döndürerek motora ilk hareketi verir. Motor çalışmaya başladıktan sonra marş motoru devreden çıkar. Marş motoru çok yüksek akım çeker. Bu nedenle marşa uzun süre ve arka arkaya basılmamalı; motor birkaç saniyede çalışmazsa kısa bir ara verilmelidir. Aksi hâlde akü boşalabilir ve marş motoru ısınarak arızalanabilir.

49. soru · Doğru cevap: C) Araç düz bir zeminde olmalı ve motor durdurulmuş olmalıdır

Motor yağı seviyesi yağ çubuğuyla ölçülür. Doğru ölçüm için araç düz bir zeminde bulunmalı ve motor durdurulmuş olmalıdır. Motor durdurulduktan sonra yağın kartere inmesi için birkaç dakika beklenir. Yağ çubuğu çekilip temizlenir, yeniden yerine takılır ve tekrar çekilerek seviyeye bakılır. Seviye çubuk üzerindeki iki işaretin (MIN-MAX) arasında olmalıdır; eksikse aynı özellikte yağ ile tamamlanır, fazla yağ da motora zarar verebileceği için konmaz.

50. soru · Doğru cevap: B) Fan motorunun elektrik bağlantısının çıkmış olması

Elektrikli fan, özellikle araç yavaş giderken veya dururken radyatörden hava geçmesini sağlayarak soğutma sıvısını soğutur. Fan motorunun elektrik bağlantısı çıkarsa fan çalışmaz, radyatör yeterince soğutulamaz ve motor hararet yapar. Hararet, gösterge panelindeki motor sıcaklık göstergesinin kırmızı bölgeye çıkmasıyla veya sıcaklık ikaz ışığının yanmasıyla anlaşılır. Bu durumda araç güvenli bir yerde durdurulmalı, motor soğumadan radyatör kapağı açılmamalıdır.

51. soru · Doğru cevap: C) Sigorta

Sigorta, elektrik devresinde aşırı akım oluştuğunda içindeki ince tel eriyerek devreyi keser. Böylece kısa devre veya aşırı yüklenme durumunda kabloların ısınması, alıcıların zarar görmesi ve araç yangını önlenir. Atan bir sigorta mutlaka aynı amper değerinde bir sigortayla değiştirilmelidir. Daha yüksek amperli sigorta takmak veya sigorta yerine tel bağlamak, devreyi korumasız bırakarak yangına yol açabilir.

52. soru · Doğru cevap: C) Devir göstergesi

Devir göstergesi (takometre), motorun krank milinin dakikadaki dönüş sayısını gösterir. Genellikle "x1000 d/dk" şeklinde ölçeklenir ve kırmızı bölge motorun güvenli çıkabileceği en yüksek devri belirtir. Devir göstergesini takip etmek, vitesleri doğru zamanda değiştirmeye, motoru gereksiz yüksek devirde zorlamamaya ve yakıt tasarrufu yapmaya yardımcı olur.

53. soru · Doğru cevap: C) Aracın kullanım kılavuzunda belirtilen tipte fren hidroliği (fren sıvısı)

Hidrolik fren sistemi, pedala basıldığında oluşan basıncı fren hidroliği (fren sıvısı) aracılığıyla tekerleklerdeki frenlere iletir. Seviye düştüğünde depo yalnızca aracın kullanım kılavuzunda belirtilen tipte (örneğin DOT 4) fren hidroliği ile tamamlanır. Fren sistemine başka yağlar konursa contalar şişip bozulur ve frenler tutmayabilir. Ayrıca fren sıvısının seviyesinin düşmesi balataların aşındığını veya sistemde sızıntı olduğunu gösterebilir; bu nedenle mutlaka kontrol ettirilmelidir.